

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Е.С. Гейєр,
В.С. Коверза, О.В. Нєізнєстна, В.А. Янковський**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ**

ОБЛІК У БАНКАХ

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг

2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**Л.Я. Шевченко, М.Т. Шендригоренко, Е.С. Гейср,
В.С. Коверза, О.В. Неізнєстна, В.А. Янковський**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

ОБЛІК У БАНКАХ

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку та
оподаткування
Протокол № 5
від “30” жовтня 2020 р.

Схвалено навчально-
методичною радою ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 336 (072)
Ш 37

Шевченко, Л.Я.

Ш 37 Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Облік у банках» [Текст]/ М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування; Л.Я. Шевченко; М.Т. Шендригоренко, Е.С. Гейер, В.С. Коверза, О.В. Неізнестна, В.А. Янковський – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2020. – 76 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються ними протягом вивчення дисципліни.

© Шевченко Л.Я., Шендригоренко М.Т.,
Гейер Е.С., Коверза В.С.,
Неізнестна О.В., Янковський В.А., 2020
© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	14
Змістовий модуль 1. Основи побудови бухгалтерського обліку і організація його процесу в комерційних банках України	15
Змістовий модуль 2. Облік господарських операцій та формування фінансових результатів діяльності банку	24
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	55
Змістовий модуль 1. Основи побудови бухгалтерського обліку і організація його процесу в комерційних банках України	56
Змістовий модуль 2. Облік господарських операцій та формування фінансових результатів діяльності банку	68

ВСТУП

У сучасному економічному житті країни підвищується роль комерційних банків, їх діяльність багатогранна, вона, по суті, охоплює всі сфери життя суспільства. Характер банківських операцій визначає форму обліково-операційної роботи банку. Виходячи з цього існує нерозривний взаємозв'язок між операційною роботою і бухгалтерським обліком банків. Предметом бухгалтерського обліку в банках є власні і залучені кошти й операції з їх розміщення в активах кредитного й інвестиційного портфелів, основних засобах і нематеріальних активах, а також на рахунках грошових коштів у касі та банках. З метою їх обліку для всіх українських банків установлені єдині форми і методи, що закріплені як систематизація об'єктів обліку в Плані рахунків, затвердженому Національним банком України. Це обумовлює актуальність вивчення навчальної дисципліни «Облік у банках».

Навчальна дисципліна «Облік у банках» забезпечує теоретичну підготовку здобувачів вищої освіти і разом з іншими дисциплінами формує інтегрований підхід до підготовки економістів.

Ціль - формування професійних компетентностей щодо сучасної системи знань з теорії та практики бухгалтерського обліку в банках, оволодінні методами ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в установах банку а також у прийнятті обґрунтованих рішень у валютній, кредитній та інвестиційних сферах діяльності.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами введення обліку у банках, вивчення плану рахунків бухгалтерського обліку банківських установ, поглиблення знань сутності та завдань організації та введення обліку у банках України, засвоєння техніки документальною оформлення операцій у первинних облікових документах та методики реєстрації облікової інформації у системі рахунків, набуття навичок здійснювати господарські операції та формування фінансового результату діяльності банку, ознайомлення з методикою формування звітних показників за даними бухгалтерського обліку в банках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

- теоретичні аспекти та характерні риси ведення обліку, а саме: сутність, завдання і функції, а також основні принципи його побудови;
- нормативно - правові документи, що регламентують облік у банках та впливають на його побудову (документування господарських фактів, формування системи показників фінансової діяльності);
- методику складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, які пов'язані з фінансовою діяльністю банківської установи;
- методику складання фінансової звітності банку.

Уміти:

- застосовувати теоретичні знання з обліку у практичній діяльності банку;
- оформлювати первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансової діяльності установи банку;
- аналізувати фінансово-господарський стан банківської діяльності;
- визначати зміст банківських операцій за рахунками бухгалтерського обліку, вільно орієнтуватись у номенклатурі плану рахунків, формувати зміст облікової політики;
- розраховувати результат діяльності банку за даними фінансового обліку.

ЧАСТИНА 1
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності «назва спеціальності») / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, години	28
Практичні/семінарські, годин	28
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	6,7
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	екзамен

2. Програма навчальної дисципліни

Ціль - формування професійних компетентностей щодо концептуальних основ бухгалтерського обліку у банках та набуття практичних навичок з використання методики обліку у банківській системі.

Завдання: ознайомлення з концептуальними засадами бухгалтерського обліку у банках як інформаційного джерела для управління діяльністю економічного суб'єкта; вивчення предмету і методу бухгалтерського обліку банківської системи; ознайомлення із структурою бухгалтерського балансу банку; вивчення рахунків бухгалтерського обліку; набуття вмінь формувати бухгалтерські записи та документи у банківській системі; ознайомлення з порядком обліку господарських процесів та основами складання фінансової звітності банківською установою.

Предмет: сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації суб'єктом господарювання.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

Тема 2. Облік капіталу.

Тема 3. Облік касових операцій.

Тема 4. Облік розрахункових операцій.

- Тема 5. Облік операцій з кредитування.
 Тема 6. Облік депозитних операцій.
 Тема 7. Облік операцій з цінними паперами.
 Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті.
 Тема 9. Облік операцій з основними засобами.
 Тема 10. Облік операцій з нематеріальними активами.
 Тема 11. Облік операцій з лізингу.
 Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ

3. Структура початкової дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Основи побудови бухгалтерського обліку і організація його процесу в комерційних банках України					
Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	12	2	2	-	8
Тема 2. Облік капіталу	12	2	2	-	8
Тема 3. Облік касових операцій	12	2	2	-	8
Тема 4. Облік розрахункових операцій	12	2	2	-	8
Тема 5. Облік операцій з кредитування	12	2	2	-	8
Тема 6. Облік депозитних операцій	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	72	12	12	0	48
Змістовий модуль 2. Облік господарських операцій та формування фінансових результатів діяльності банку					
Тема 7. Облік операцій з цінними паперами	10	2	2	-	6
Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті	12	2	2	-	8
Тема 9. Облік операцій з основними засобами	16	4	4	-	8
Тема 10. Облік операцій з	12	2	2	-	8

нематеріальними активами					
Тема 11. Облік операцій з лізингу	12	2	2	-	8
Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ	16	4	4	-	8
Разом за змістовим модулем 2	78	16	16	0	46
Усього годин	150	28	28	-	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія Загальноприйняті основи і принципи бухгалтерського обліку в банках	2
2	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку банківського капіталу	2
3.	Семінар з виконанням практичних завдань Синтетичний та аналітичний облік касових операцій банку	2
4.	Семінар з виконанням практичних завдань Методика обліку розрахункових операцій банківських установ	2
5	Семінар з виконанням практичних завдань Облік операцій з кредитування установами банків	2
6	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку депозитних операцій	2
7	Семінар з виконанням практичних завдань Методика обліку операцій з цінними паперами в установах банку	2
8	Семінар з виконанням практичних завдань Методика обліку операцій в іноземній валюті	2
9	Семінар з виконанням практичних завдань Методика обліку операцій з основними засобами в установах банку	2
10	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку операцій з надходження та вибуття основних засобів	2
11	Семінар з виконанням практичних завдань Облік надходження та вибуття нематеріальних активів	2
12	Семінар з виконанням практичних завдань Облік операцій з лізингу в банківських установах	2
13	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості обліку доходів і витрат установ банку	2
14	Семінар з виконанням практичних завдань Особливості складання звітності банківських установ	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми семінарського / практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговоренн я теоретичних питань теми	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1		2		1	4
Тема 2		2	2		1	5
Тема 3			2		1	3
Тема 4		2			1	3
Тема 5			2		1	3
Тема 6		2		5	1	8
Разом змістовий модуль 1	1	6	8	5	6	26
Змістовий модуль 2						
Тема 7			1		1	2
Тема 8		1			1	2
Тема 9		1	1		1	3
Тема 9		1			1	2
Тема 10			1		1	2
Тема 11		1			2	3
Тема 12			1		1	2
Тема 12	1	1		5	1	8
Разом змістовий модуль 2	1	5	4	5	9	24
Усього	2	11	12	10	15	50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

ЧАСТИНА 2
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОРГАНІЗАЦІЯ ЙОГО ПРОЦЕСУ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ УКРАЇНИ

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

Семінар 1 «Загальноприйняті основи і принципи бухгалтерського обліку в банках» Семінар – дискусія

План заняття:

1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Роль, значення обліку в комерційних банках та основи його організації.
2. Принципи бухгалтерського обліку та звітності у банках України.
3. Види обліку в комерційних банках.
4. План рахунків і принципи його побудови.
5. Організація синтетичного та аналітичного обліку у банку.
6. Міжнародні принципи і стандарти бухгалтерського обліку

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Вимоги щодо системи бухгалтерського обліку в установах банку.
2. Методика організації обліку в банках.
3. Види обліку в комерційних банках.
4. Суть фінансового обліку, його основні функції.
5. Сутність управлінського обліку в установах банку.
6. Міжнародні принципи обліку у банківській системі.
7. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: їх призначення.

Тема 2. Облік капіталу

Семінар 2 «Особливості обліку банківського капіталу» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Структура капіталу банку.
2. Розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку.
3. Порядок формування статутного капіталу банку.
4. Система рахунків для обліку капіталу.
5. Облік операцій з формування статутного капіталу.

2. Виконання практичних завдань:

1. Визначте вид і характер наведених бухгалтерських рахунків і відобразіть інформацію у таблиці:

- ощадні сертифікати, емітовані банком;
- господарські матеріали;
- поточні рахунки суб'єктів господарської діяльності;
- короткострокові кредити суб'єктам господарської діяльності за внутрішніми торговельними операціями;
- резервні фонди;
- боргові цінні папери центральних органів державного управління в портфелі банку на продаж;
- валюта та банківські метали, куплені за умовами спот;
- зобов'язання з кредитування, отримані від банків;
- резерви під заборгованість за кредитами, наданими клієнтам;
- розрахункові документи, не сплачені в строк через відсутність коштів у банку;
- банкноти та монети в касі банку;
- довгострокові кредити, надані іншим банкам;
- емісійна різниця.
- контррахунок;
- не сплачені клієнтам доходи;
- цінні папери на зберігання;
- витрати на відрядження;
- відсоткові витрати за коштами до запитання;
- відсоткові доходи за кредитами;
- результат від торговельних операцій.

Вид бухгалтерського рахунку	Активний, або умовно-активний	Пасивний, або умовно-пасивний	Клас плану рахунків
Балансові: постійні; тимчасові Позабалансові			

2. Сформуйте аналітичну карту контрагента (клієнта):

Найменування	АБ "Аваль"
1. Код контрагента МФО	
2. Ідентифікаційний код (код ЄДРПОУ)	
3. Резидентність (резидент)	
4. Код держави (Україна)	
5. Ознака інсайдера	
6. Інституційний сектор економіки	
7. Форма власності	
8. Галузь економіки	
9. Вид економічної діяльності	

3. Необхідно вставити пропущені слова та словосполучення:

1. _____ — це систематизований перелік рахунків фінансового обліку, використовуваний для реєстрації господарських операцій.

2. План рахунків, розроблений відповідно до загальноживаних у міжнародній практиці _____ та міжнародних _____ бухгалтерського обліку, є обов'язковим для використання всіма _____ України.

3. План рахунків забезпечує _____: операції в іноземній валюті відображаються на тих самих рахунках, що й операції в гривнях, згідно з їхнім економічним змістом.

4. _____, нормативними документами НБУ не регламентується, і банки мають самостійно визначати відповідну методику такого обліку в класі 8 плану рахунків.

5. За загальним правилом балансу банку валютні активи обліковуються в _____ балансу, а _____ — у пасиві.

6. Перший клас плану рахунків визначає стосунки між _____ та іншими банками, а також стосунки цих банків між собою.

7. На рахунках _____ обліковуються операції, що проводяться банками з клієнтами.

8. На рахунках класу 3 обліковуються операції банків із _____, а також інші активи й зобов'язання.

9. Рахунки _____ призначено для обліку довгострокових вкладень, основних засобів та нематеріальних активів.

10. На рахунках _____ здійснюється облік капіталу у вигляді різниці між загальними сумами активів і зобов'язань банку.

4. 28 квітня 2020 року "Промінвестбанк" реалізував 2000 простих акцій, що попередньо були викуплені в акціонерів по 200 грн. за акцію.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення відповідно до цієї операції.

5. У зв'язку з інфляційними процесами банк здійснив індексацію акцій на загальну суму 300 000 грн.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення відповідно до цієї операції.

Тема 3. Облік касових операцій

Семінар 3 «Синтетичний та аналітичний облік касових операцій банку»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організація роботи касового апарату банку.
2. Порядок здійснення касових операцій прибутковими касами. Облік операцій видаткових кас.
3. Порядок здійснення операцій вечірніми касами.
4. Організація роботи кас перерахунку.
5. Облік операцій видаткових кас.
6. Порядок здійснення операцій вечірніми касами.
7. Організація роботи кас перерахунку.
8. Синтетичний облік касових операцій банку.

2. Виконання практичних завдань:

1. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено надлишок (фактична наявність 8300 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 8000 грн., надлишок склав 300 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

2. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 5200 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 5300 грн., недостача склала 100 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

3. За наведеними залишками за бухгалтерськими рахунками складіть бухгалтерський звіт (тис. грн.):

Кредити, отримані від НБУ – 37890;

Вкладення в асоційовані компанії – 1108;

Кошти у НБУ – 7300;

Кредити, надані клієнтам – 107165;

Акціонерний капітал – 21580;

Нараховані доходи (за операціями з клієнтами) – 4500;

Резервний - фонд – 16420;
 Прибуток – 7500;
 Кошти клієнтів банку – 126330;
 Товарно-матеріальні цінності на складі та дебітори – 6730;
 Кредити та депозити, отримані від інших банків – 49265;
 Цінні папери, що рефінансуються НБУ – 47731;
 Нараховані витрати (за операціями з банками) – 1477;
 Цінні папери та акції, придбані банком – 1892;
 Основні засоби, нематеріальні активи та капітальні вкладення банку – 2197;
 Резерви на покриття кредитних ризиків (за операціями з клієнтами) – 1674;
 Кошти в інших банках – 38809;
 Інші активи – 8696.

4. В бухгалтерії банку, операції з інкасації готівки, було виявлено надлишок (фактична наявність 93700 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 93400 грн., надлишок склав 300 грн.). Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

5. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 58000 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 59000 грн., недостача склала 1000 грн.). Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

Тема 4. Облік розрахункових операцій

Семінар 4 «Методика обліку розрахункових операцій банківських установ»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Принципи побудови платіжних рахунків у балансі.
2. Ознаки платіжних рахунків.
3. Порядок відкриття і режим функціонування платіжних рахунків.
4. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями.
5. Порядок і методика обліку операцій при розрахунках вимогами-дорученнями.
6. Облік операцій при розрахунках розрахунковими чеками.
7. Методика обліку операцій при розрахунках акредитивам.

2. Виконання практичних завдань:

1. Від ТОВ «Зара» до відділення АКБ «Укрсоцбанк» 10 лютого 2020 року надійшло платіжне доручення № 50 від 8 лютого 2020 року на суму 2000 грн. за перерахунком з його розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок ремонтного заводу у тому ж відділенні за ремонт автомобіля. Доручення прийнято до оплати. МФО банку 305017.

Складіть бухгалтерські проведення. Випишіть платіжне доручення.

2. ТОВ «Панацея» (розрахунковий рахунок № 263347865436754 у відділенні АКБ «Укрсоцбанк» м. Кривого Рогу, МФО 305017) відвантажило продукцію на суму 60000 грн. ТОВ «Техмашсервіс» (розрахунковий рахунок № 2632578654323 у відділенні «Райффазен Банк Аваль» м. Києва, МФО 306748) (відправка залізницею, накладна № 14 від 10 жовтня 2019 року) згідно з угодою № 25 від 3 квітня 2019 року. 13 жовтня 2019 року ТОВ «Техмашсервіс» подало вимогу-доручення до свого банку з погодженням на оплату.

Складіть платіжну вимогу-доручення від імені постачальника. Складіть бухгалтерські проведення.

3. 5 травня 2019 року до відділення банку звернулося ТОВ «Прометей» з проханням про додаткове лімітування книжки на 1400 грн. у зв'язку з наявністю невикористаних бланків у чековій книжці. 14 травня 2019 року ТОВ «Прометей» використано останній чек із лімітованої чекової книжки. На рахунку № 722 залишилась невикористана сума — 500 грош. од. Товариство подало платіжне доручення на закриття рахунку за обліком лімітованої чекової книжки.

Складіть бухгалтерські проведення.

4. Відділення АКБ «Аваль» 4 листопада 2019 року акцептувало платіжне доручення № 13 ТОВ «Прометей» на суму 120000 грн. для розрахунків з відділенням зв'язку № 5 за переказами коштів окремим громадянам. Відділення зв'язку подало 11 листопада 2019 року до АКБ Аваль реєстр акцептованих платіжних доручень, прийнятих для оплати переказів.

Заповніть платіжне доручення. Складіть бухгалтерські проведення.

5. Від ТОВ «Збруч» м. Києва 3 квітня 2019 року до відділення «Райффазен Банк Аваль» надійшла заява на виставлення з його рахунку поштового акредитива для розрахунків з ТОВ «Фінанси» м. Кривого Рогу, який обслуговується відділенням «Райффазен Банк Аваль», за сировину на суму 65000 грн.. Термін закриття акредитива у банку постачальника — 20 квітня 2019 року. Умови оплати акредитива проти реєстрахунків з акцептом уповноваженого О. П. Зубенко і транспортних документів, які підтверджують відвантаження сировини. Акредитив не використано, сума акредитива повернена на розрахунковий рахунок ТОВ «Збруч». Акредитив відкрито у банку постачальника.

Складіть бухгалтерські проведення у банку акредитиводавця та акредитивоотримувача. Визначіть строк закриття акредитива у банку покупця, якщо поштовий пробіг між відділеннями банків — 2 дні.

Тема 5. Облік операцій з кредитування

Семінар 5 «Облік операцій з кредитування установами банків»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність кредитних операцій. Документальне оформлення видачі кредиту.
2. Характеристика балансових рахунків кредитних операцій.
3. Особливості бухгалтерського обліку окремих кредитних операцій.
4. Бухгалтерський облік операцій за овердрафтом.
5. Бухгалтерський облік факторингових операцій.
6. Організація обліку погашення кредиту та процентів за користування кредитом.

2. Виконання практичних завдань:

1. З 12 вересня по 18 вересня 2019 року на поточному рахунку клієнта обліковувалось дебетове сальдо 30000 грн., а з 19 вересня по 3 жовтня – 9000 грн. Процентна ставка визначена угодою за овердрафтом – 56 % . нарахування відсотків здійснюється в останній день місяця, а сплата – в перший день наступного місяця. Відобразити облік операцій за овердрафтом.

2. 11 червня 2020 року банк купив у клієнта цінні папери до запитання на суму 200000 грн. з умовою зворотного продажу. Відсоткова ставка – 36 %. Додатково банк виплачує 400 грн. комісії брокеру. Нарахування відсотків відбувається щомісяця; кількість днів у розрахунках визначається за методом “факт/360”. Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення в обліку та визначити процентну плату за проведення зворотного репо.

3. 1 березня 2020 року банк купує у підприємства рахунки-фактури на суму 200000 грн. за ціною 197000 грн. Згідно з угодою 5 березня 2020 року банк сплачує аванс підприємству у розмір 80 % купівельної ціни дебіторської заборгованості. Усі рахунки-фактури виписано на 1 березня 2020 року. З них 140000 грн. мають бути виплачені протягом 10 днів, а

інші 60000 грн. протягом – 30 днів. За узгодження з клієнтом датою розрахунків буде 27 березня 2020 року.

Необхідно відобразити факторингові операції з викупу дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку.

4. Банк надає кредит ТОВ «Зірка» 1 вересня 2020 року на суму 15000 грн. з процентною ставкою 30 % річних на строк один місяць. Сума кредиту перераховується на поточний рахунок клієнта в іншому банку. Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення.

5. Необхідно дати правильну відповідь:

1. Кредитом називається будь-яка угода між банком та контрагентом (клієнтом або іншим банком), згідно з якою банк за винагороду надає кошти у розпорядження контрагента на умовах строковості та повернення.

а) так; б) ні.

2. Кредити в плані рахунків поділяються на короткострокові із початковим строком погашення більше одного року та довгострокові — з початковим строком погашення менше одного року.

а) так; б) ні.

3. Кредити в інвестиційну включають усі кредити, надані на купівлю сировини та інших виробничих запасів, на сезонні затрати та інші цілі.

а) так; б) ні.

4. До кредитів в інвестиційну діяльність відносять: кредити на будівництво та освоєння землі; кредити на купівлю будівель, споруд, обладнання та землі; фінансовий лізинг.

а) так; б) ні.

5. Видача кредиту проводиться одноразово, щоденно або в інші строки, визначені в кредитному договорі, виходячи з потреби в кредиті.

а) так; б) ні.

6. Підприємствам із постійним циклом виробництва, а також позичальникам з добрим фінансовим станом, що мають репутацію надійних платників, може бути відкрито «кредитну лінію» — одержання позички в грошовій безготівковій формі в майбутньому частинами в межах заздалегідь визначеної суми і встановленого ліміту, у рахунок якого приймаються до фінансування група договорів і комерційних контрактів.

а) так; б) ні.

Тема 6. Облік депозитних операцій

Семінар 6 «Особливості обліку депозитних операцій»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Економічний зміст депозитних операцій.
2. Класифікація строкових та ощадних депозитів.
3. Облікові депозитні операції та методика їх здійснення.

2. Виконання практичних завдань:

1. Банк «Аваль» 20 вересня 2020 року прийняв від Іванова Ф. П. готівкою на вклад строком 6 місяців 13000 грн. Відсотки нараховуються із розрахунку 24 % річних. Згідно угоди відсотковий дохід виплачується по закінченні строку.

Складіть бухгалтерські проведення: із залучення депозиту, нарахування відсотків, повернення депозиту і виплати відсоткового доходу.

2. Необхідно вставити пропущені слова та словосполучення:

1) _____ — це грошові кошти, які внесені у банк клієнтами, зберігаються на їх рахунках і використовуються відповідно з укладеною угодою і банківським законодавством.

2) Депозити до запитання — це кошти, що знаходяться на _____ і використовуються власниками для здійснення платежів (розрахунків) на користь третіх осіб через використання готівки або _____.

3) _____ — це операція із залучення коштів на депозитні рахунки.

4) Довірчі операції — це операції, які банк виконує за _____ і в інтересах третьої особи.

5) _____ — це грошові кошти, що зберігаються на окремих рахунках у банку, приносять власнику відсотковий дохід, не використовуються для платежів на користь третіх осіб і повинні бути повернуті клієнту у визначений строк.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Тема 7. Облік операцій з цінними паперами

Семінар 7 «Методика обліку операцій з цінними паперами в установах банку»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття, класифікація цінних паперів і операцій з ними.
2. Особливості відображення операцій з цінними паперами в плані рахунків комерційного банку.
3. Облік вкладень банку в цінні папери.
4. Облік цінних паперів емітованих банком.
5. Нарахування доходів (витрат) за операціями з цінними паперами.

2. Виконання практичних завдань:

1. Банківська установа придбала акції інших емітентів на 400000 грн. Через 6 місяців їх курсова вартість зросла до 480000 грн. і банк їх реалізував.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Банк придбав облігації не власної емісії у свого клієнта на суму 50000 грн. Через 3 місяці їх курсова різниця почала різко падати і банк спішно їх реалізував за 40000 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Банк випустив векселі за номіналом на 500000 грн. І продав їх з дисконтом за 460000 грн. Через місяць векселі були погашені за номіналом.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. Банк взяв на облік (придбав) вексель за 200000 грн., виплативши векседавцю 192000 грн. Через місяць вексель був сплачений векседавцем у сумі 200000 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті

Семінар 8 «Методика обліку операцій в іноземній валюті»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність валютних операцій.
2. Загальні вимоги до обліку операцій в іноземній валюті.
3. Облік обмінних операцій в іноземній валюті.
4. Безготівкові операції купівлі-продажу іноземної валюти.
5. Операції купівлі продажу готівкової іноземної валюти.

2. Виконання практичних завдань:

1. Купівля 100 дол. США за 2506 грн. Офіційний курс долара США дорівнює 25,05 грн.

Складіть бухгалтерські проведення.

2. Нарахування доходів за кредитами у сумі 100 дол. США. Офіційний курс долара США становить 26,05 грн.

Складіть бухгалтерські проведення.

3. Банк купив 300 дол. США за 7520 грн.:

100 дол. США Курс 25,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 25,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 25,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк продав 150 дол. США за ? грн. (курс 25,09 грн.).

Розрахувати дохід за методом ФІФО.

4. Банк купив 300 дол. США за 7520 грн.:

100 дол. США Курс 25,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 25,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 25,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк продав 150 дол. США за ? грн. (курс 25,09 грн.).

Розрахувати дохід за методом середньозваженої валютної одиниці.

5. Банк продав 150 дол. США за 3840 грн.:

50 дол. США Курс 25,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

50 дол. США Курс 25,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

50 дол. США Курс 25,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк купив 300 дол. США за 7521 грн. (курс 25,07 грн.).

Розрахувати дохід за методом середньозваженої валютної одиниці.

Тема 9. Облік операцій з основними засобами

Семінар 9 «Методика обліку операцій з основними засобами в установах банку»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття, класифікація основних засобів та рахунки, що використовуються для їх обліку.
2. Порядок нарахування амортизації основних засобів.
3. Зменшення корисності основних засобів.
4. Інвентаризація основних засобів.
5. Відображення в обліку результатів переоцінки основних засобів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Установа банку господарським способом здійснює капітальний ремонт будівлі, використовуваної в операційній діяльності банку.

Витрати на капітальний ремонт становлять:

вартість будівельних матеріалів для ремонту 350000 грн.

нарахування заробітної плати ремонтним робітникам 90000 грн.

відрахування на соціальні заходи 15000 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Установа банку реалізує будівлю за ціною 200000 грн.

Первинна вартість будівлі 220000 грн.

Знос 20000 грн.

Будівля використовується в операційній діяльності банку.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Комерційний банк «Альфа» отримує за результатами обміну на не подібний об'єкт основних засобів від комерційного банку «Укрсоцбанк».

Первісна вартість переданого об'єкта – 33500 грн.

Нарахований знос - 3500 грн.

Справедлива вартість переданого об'єкта - 12900 грн.

Банку додатково сплачено - 2400 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 9. Облік операцій з основними засобами

Семінар 10 «Особливості обліку операцій з надходження та вибуття основних засобів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Облік придбання основних засобів у комерційних банках.
2. Облік основних засобів придбаних в обмін на інші активи.
3. Облік вибуття основних засобів у комерційних банках.

2. Виконання практичних завдань:

1. Установа банку «Альфабанк» придбала автомобіль за вільно конвертовану валюту. Автомобіль використовується в операційній діяльності банку.

Ціна автомобіля - 20000 дол. США

Офіційний курс валюти 25,06 грн. на дату передоплати.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. Установа банку придбала комп'ютер. У документах постачальника зазначено:

відпускна ціна 23000 грн.

витрати на доставку 1150 грн.

до оплати 24150 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Установа банку реалізує будівлю за ціною 350 000 грн.

Первісна вартість будівлі 400 000 грн.

Знос 50000 грн.

Будівля використовується в операційній діяльності банку.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Тема 10. Облік операцій з нематеріальними активами

Семінар 11 «Облік надходження та вибуття нематеріальних активів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття нематеріальних активів та облік рахунків, що використовуються для обліку операцій банків України з нематеріальними активами

2. Облік створення нематеріальних активів комерційних банків.

3. Порядок переоцінки нематеріальних активів.

2. Виконання практичних завдань:

1. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 12000 грн.

Первинна вартість програмного забезпечення 12500 грн.

Знос 500 грн.

Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.

Складіть бухгалтерські проведення.

2. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 21000 грн.

Первісна вартість програмного забезпечення 21500 грн. Знос 500 грн.

Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.

Складіть бухгалтерські проведення.

3. Необхідно дати правильну відповідь:

1. У складі нематеріальних активів відображаються придбані банком права користування землею, водою, іншими природними ресурсами, місцем на фондовій біржі, об'єктами інтелектуальної власності на інші подібні майнові права, програмне забезпечення ЕОМ тощо.

а) так; б) ні.

2. Характерною особливістю об'єктів нематеріальних активів є досить нетривалий період їх використання.

а) так; б) ні.

3. Аналітичний облік ведеться в книзі пооб'єктного обліку нематеріальних активів стосовно показників: початкової вартості, строку корисного використання, суми щомісячно зараховуваного зношення і залишкової вартості об'єкта.

а) так; б) ні.

4. В вартість придбання нематеріальних активів входить і податок на додану вартість, який згідно з чинним законодавством не відшкодовується банкам, як це здійснюється для торгівлі й виробничих підприємств, з бюджету, а покривається за рахунок власного прибутку.

а) так; б) ні.

5. Нематеріальні активи можуть надходити у вигляді дарунка від фізичних та юридичних осіб. Безоплатне отримання їх враховується за цінами, визначеними експертним шляхом, чи за даними документів приймання-передачі.

а) так; б) ні.

Тема 11. Облік операцій з лізингу

Семінар 12 «Облік операцій з лізингу в банківських установах»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальні вимоги щодо відображення в бухгалтерському обліку лізингу.

2. Облік операцій з фінансового лізингу за балансом лізингодавця та лізингоодержувача.

3. Облік операцій з оперативного лізингу.

2. Виконання практичних завдань:

1. Банк уклав угоду з фінансового лізингу. За цією угодою придбано автомобіль ринковою вартістю 200000 грн.

Строк лізингу — 5 років.

Процентна ставка, що прирощується — 15 % річних, сплачується в кінці кожного періоду платежу.

Лізингоодержувач — банк.

Договором передбачено придбання автомобіля після закінчення строку лізингу (ціна придбання — 0 грн.).

Визначений строк корисного використання лізингоодержувачем автомобіля — 7 років.

Скласти бухгалтерські проведення за операцією з фінансового лізингу у лізингодавця та лізингоодержувача.

2. Лізингоодержувач уклав договір з оперативного лізингу будинку на три роки.

Вартість будівлі 90000 грн.

Строк корисного використання будівлі 20 років.

Визначена ліквідаційна вартість 9000 грн.

Щорічна лізингова плата 34000 грн.

Вартість будівлі, що зазначена в угоді, 95000 грн.

Лізингодавець застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації.

Умовами договору передбачено, що лізингоодержувач здійснює капітальні вкладення в орендований будинок. Лізингодавець втрати не враховує.

Скласти бухгалтерські проведення:

- з обліку операцій у лізингодавця;
- з обліку операцій у лізингоодержувача;
- з обліку операцій за витратами у лізингоодержувача.

Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ

Семінар 13 «Особливості обліку доходів і витрат установ банку»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Об'єкти обліку в складі доходів і витрат банку.
2. Правила обліку та класифікація рахунків обліку доходів і витрат банку.
3. Загальні принципи відображення в бухгалтерському обліку доходів і витрат банку.

3. Виконання практичних завдань:

1. Банк «Промінь» надав кредит на закупівлю сировини ПАТ «ПівдГЗК» 20 березня 2020 року з обумовленим в угоді строком погашення 20 травня 2020 року у сумі 235000 грн. під відсоткову ставку 24% річних. В угоді строк сплати відсотків визначений після закінчення строку користування позикою. Банком використовується метод нарахування відсотків “факт/360 днів”.

Розрахувати відповідні суми та відобразити операції за допомогою кореспонденції рахунків.

2. Визначити суми відсоткових платежів (за методикою: “факт/факт”, “факт/360”, “30/360”) за терміновим депозитом у сумі 1900 грн., який розміщений на строк з 21 серпня 2016 р. до 10 грудня 2019 року під відсоткову ставку 15% річних.

3. Банк «Аваль» надав кредит на закупівлю сировини ПАТ «Мрія» 20 січня 2020 року з обумовленим в угоді строком погашення 20 квітня 2020 року у сумі 300000 грн. під відсоткову ставку 24% річних. В угоді строк сплати відсотків визначений після закінчення строку користування позикою.

Відобразити операції в обліку комерційного банку «Аваль» та розрахувати відсотки за наданий кредит за методом “30/360”.

4. Визначити суми відсоткових платежів за терміновим депозитом у сумі 6000 грн., який розміщений на строк з 21 серпня 2019 року до 15 грудня 2019 року під відсоткову ставку 12% річних. (відсотки розрахувати за методикою: “факт/факт”, “факт/365”, “30/360”).

5. Облігація номіналом 200 грн. придбана банком «Аваль» 1 березня 2019 року з дисконтом 4 грн. річних. Дата випуску облігації 1 січня 2019 року. Відсоткова ставка 15%. Строк погашення 31.02.2020 р.. Дата сплати відсотків – 01 лютого наступного року.

Відобразити операції в обліку комерційного банку.

Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ

Семінар 14 «Особливості складання звітності банківських установ»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Фінансова звітність: значення та обов’язковість складання.
2. Структура фінансової звітності банківських установ.

2. Виконання практичних завдань:

На основі даних платформи MOODLE:

1. Скласти грошово-кредитну та фінансову банківську статистичну звітність.
2. Скласти платіжний баланс банку за звітний період.
3. Скласти Консолідований звіт про фінансовий стан за звітний період.
4. Скласти Консолідований звіт про сукупні доходи за звітний період.
5. Скласти Консолідований звіт про рух грошових коштів за звітний період (за прямим методом).
6. Скласти Консолідований звіт про зміни у власному капіталі за звітний період.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОРГАНІЗАЦІЯ ЙОГО ПРОЦЕСУ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ УКРАЇНИ

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

Тема 2. Облік капіталу

Тема 3. Облік касових операцій

Тема 4. Облік розрахункових операцій

Семінар 1 «Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках. Облік капіталу. Особливості обліку касових та розрахункових операцій»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Роль, значення обліку в комерційних банках та основи його організації.
2. Принципи бухгалтерського обліку та звітності у банках України.
3. Види обліку в комерційних банках.
4. План рахунків і принципи його побудови.
5. Структура капіталу банку.
6. Розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку.
7. Організація роботи касового апарату банку.
8. Порядок здійснення касових операцій прибутковими касами. Облік операцій видаткових кас.
9. Порядок здійснення операцій вечірніми касами.
10. Організація роботи кас перерахунку.
11. Облік операцій видаткових кас.
12. Порядок здійснення операцій вечірніми касами.
13. Організація роботи кас перерахунку.
14. Синтетичний облік касових операцій банку.
15. Принципи побудови платіжних рахунків у балансі.
16. Ознаки платіжних рахунків.
17. Порядок відкриття і режим функціонування платіжних рахунків.
18. Облік операцій при розрахунках платіжними дорученнями.

2. Виконання практичних завдань:

1. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено надлишок (фактична наявність 9300 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 9000 грн., надлишок склав 300 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

2. В бухгалтерії банку з операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 6200 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 6300 грн., недостача склала 100 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

3. За наведеними залишками за бухгалтерськими рахунками складіть бухгалтерський звіт (тис. грн.):

Кредити, отримані від НБУ – 57890;

Вкладення в асоційовані компанії – 12208;

Кошти у НБУ – 17300;

Кредити, надані клієнтам – 306165;

Акціонерний капітал – 50580;

Нараховані доходи (за операціями з клієнтами) – 14500;

Резервний фонд – 26420;

Прибуток – 18500;

Кошти клієнтів банку – 226330;

Товарно-матеріальні цінності на складі та дебітори – 16730;

Кредити та депозити, отримані від інших банків – 158265;

Цінні папери, що рефінансуються НБУ – 66731;

Нараховані витрати (за операціями з банками) – 1577;

Цінні папери та акції, придбані банком – 2992;

Основні засоби, нематеріальні активи та капітальні вкладення банку – 22197;

Резерви на покриття кредитних ризиків (за операціями з клієнтами) – 1774;

Кошти в інших банках – 147809;

Інші активи – 18696.

4. В бухгалтерії банку, операції з інкасації готівки, було виявлено надлишок (фактична наявність 83700 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 83400 грн., надлишок склав 300 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

5. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 48000 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 49000 грн., недостача склала 1000 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

6. Від ТОВ «Панацея» м. Києва 3 квітня 2019 року до відділення «Банк Аваль» надійшла заява на виставлення з його рахунку поштового

акредитива для розрахунків з ТОВ «Мрія» м. Кривого Рогу, який обслуговується відділенням «Банк Аваль», за сировину на суму 85000 грн.. Термін закриття акредитива у банку постачальника — 20 квітня 2019 року. Умови оплати акредитива проти реєстрахунків з акцептом уповноваженого О. П. Ігнатенко і транспортних документів, які підтверджують відвантаження сировини. Акредитив не використано, сума акредитива повернена на розрахунковий рахунок ТОВ «Панацея». Акредитив відкрито у банку постачальника.

Скласти бухгалтерські проведення у банку акредитиводавця та акредитивоотримувача. Визначити строк закриття акредитива у банку покупця, якщо поштовий пробіг між відділеннями банків — 2 дні.

Тема 5. Облік операцій з кредитування

Тема 6. Облік депозитних операцій

Семінар 2 «Особливості обліку операцій з кредитування та депозитних операцій»

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність кредитних операцій. Документальне оформлення видачі кредиту.
2. Характеристика балансових рахунків кредитних операцій.
3. Особливості бухгалтерського обліку окремих кредитних операцій.
4. Бухгалтерський облік операцій за овердрафтом.
5. Бухгалтерський облік факторингових операцій.
6. Організація обліку погашення кредиту та процентів за користування кредитом.
7. Економічний зміст депозитних операцій.
8. Класифікація строкових та ощадних депозитів.
9. Облікові депозитні операції та методика їх здійснення.

2. Виконання практичних завдань:

1. З 12 вересня по 18 вересня 2019 року на поточному рахунку клієнта обліковувалось дебетове сальдо 50000 грн., а з 19 вересня по 3 жовтня — 10000 грн. Процентна ставка визначена угодою за овердрафтом — 56 % . нарахування відсотків здійснюється в останній день місяця, а сплата — в перший день наступного місяця.

Відобразити облік операцій за овердрафтом.

2. 11 червня 2020 року банк купив у клієнта цінні папери до запитання на суму 300000 грн. з умовою зворотного продажу. Відсоткова ставка – 35 %. Додатково банк виплачує 500 грн. комісії брокеру. Нарахування відсотків відбувається щомісяця; кількість днів у розрахунках визначається за методом “факт/360”.

Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення в обліку та визначити процентну плату за проведення зворотного репо.

3. 1 березня 2020 року банк купує у підприємства рахунки-фактури на суму 300000 грн. за ціною 97000 грн. Згідно з угодою 5 березня 2020 року банк сплачує аванс підприємству у розмір 70 % купівельної ціни дебіторської заборгованості. Усі рахунки-фактури виписано на 1 березня 2020 року. З них 180000 грн. мають бути виплачені протягом 10 днів, а інші 120000 грн. протягом – 30 днів. За узгодження з клієнтом датою розрахунків буде 27 березня 2020 року.

Необхідно відобразити факторингові операції з викупу дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку.

4. Банк надає кредит ТОВ «Омега» 1 вересня 2020 року на суму 25000 грн. з процентною ставкою 30 % річних на строк один місяць. Сума кредиту перераховується на поточний рахунок клієнта в іншому банку. Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення.

5. Банк «Аваль» 20 вересня 2020 року прийняв від Іванова Ф. П. готівкою на вклад строком 6 місяців 13000 грн. Відсотки нараховуються із розрахунку 24 % річних. Згідно угоди відсотковий дохід виплачується по закінченні строку.

Скласти бухгалтерські проведення: із залучення депозиту, нарахування відсотків, повернення депозиту і виплати відсоткового доходу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Тема 7. Облік операцій з цінними паперами

Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті

Тема 9. Облік операцій з основними засобами

Тема 10. Облік операцій з нематеріальними активами

Семінар 3 «Облік операцій з цінними паперами та операцій в іноземній валюті. Облік операцій з надходження та вибуття основних засобів та нематеріальних активів»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття, класифікація цінних паперів і операцій з ними.
2. Особливості відображення операцій з цінними паперами в плані рахунків комерційного банку.
3. Сутність валютних операцій.
4. Загальні вимоги до обліку операцій в іноземній валюті.
5. Поняття, класифікація основних засобів та рахунки, що використовуються для їх обліку.
6. Порядок нарахування амортизації основних засобів.
7. Зменшення корисності основних засобів.
8. Інвентаризація основних засобів.
9. Відображення в обліку результатів переоцінки основних засобів.
10. Поняття нематеріальних активів та облік рахунків, що використовуються для обліку операцій банків України з нематеріальними активами

2. Виконання практичних завдань:

1. Банківська установа придбала акції інших емітентів на 400000 грн. Через 6 місяців їх курсова вартість зросла до 480000 грн. і банк їх реалізував.

2. Купівля 100 дол. США за 2506 грн. Офіційний курс долара США дорівнює 25,05 грн.

Скласти бухгалтерські проведення.

3. Установа банку «Приватбанк» придбала автомобіль за вільно конвертовану валюту. Автомобіль використовується в операційній діяльності банку.

Ціна автомобіля - 16000 дол. США

Офіційний курс валюти 25,06 грн. на дату передплати.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

4. Установа банку придбала комп'ютер. У документах постачальника зазначено:

- відпускна ціна 13000 грн.;
- витрати на доставку 1150 грн.;
- до оплати 14150 грн..

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Установа банку реалізує будівлю за ціною 70000 грн.

Первісна вартість будівлі 110000 грн.

Знос 40000 грн.

Будівля використовується в операційній діяльності банку.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

6. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 12000 грн.

Первинна вартість програмного забезпечення 12500 грн.
 Знос 500 грн.
 Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.
 Скласти бухгалтерські проведення.

Тема 11. Облік операцій з лізингу

Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ

Семінар 4 «Облік операцій з лізингу.

Особливості обліку доходів і витрат у банківських установах.

Звітність банківських установ»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальні вимоги щодо відображення в бухгалтерському обліку лізингу.
2. Облік операцій з фінансового лізингу за балансом лізингодавця та лізингоодержувача.
3. Облік операцій з оперативного лізингу.
4. Об'єкти обліку в складі доходів і витрат банку.
5. Правила обліку та класифікація рахунків обліку доходів і витрат банку.
6. Загальні принципи відображення в бухгалтерському обліку та звітності доходів і витрат банку.

2. Виконання практичних завдань:

1. Банк уклав угоду з фінансового лізингу. За цією угодою придбано автомобіль ринковою вартістю 200000 грн.

Строк лізингу — 5 років.

Процентна ставка, що прирощується — 15 % річних, сплачується в кінці кожного періоду платежу.

Лізингоодержувач — банк.

Договором передбачено придбання автомобіля після закінчення строку лізингу (ціна придбання — 0 грн.).

Визначений строк корисного використання лізингоодержувачем автомобіля — 7 років.

Скласти бухгалтерські проведення за операцією з фінансового лізингу у лізингодавця та лізингоодержувача.

2. Банк купив 500 дол. США за 14000 грн.:

100 дол. США Курс 28,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 28,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 28,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк продав 150 дол. США за ? грн. (курс 28,09 грн.).

Розрахуйте дохід за методом ФІФО.

3. Банк купив 500 дол. США за 14000 грн.:

100 дол. США Курс 28,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 28,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

100 дол. США Курс 28,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк продав 150 дол. США за ? грн. (курс 28,09 грн.).

Розрахувати дохід за методом середньозваженої валютної одиниці.

4. Розрахунок доходу за методом середньозваженої валютної одиниці.

Банк продав 150 дол. США за 4200 грн.:

50 дол. США Курс 28,05 грн. Сума у грн.. - ? грн.

50 дол. США Курс 28,07 грн. Сума у грн.. - ? грн.

50 дол. США Курс 28,08 грн. Сума у грн.. - ? грн.

Банк купив 300 дол. США за 8400 грн. (курс 28,00 грн.).

Розрахувати дохід за методом середньозваженої валютної одиниці.

3. Індивідуальне завдання.

1. Загальні вимоги до написання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота складається з:

- відповідей на теоретичні питання згідно встановленої теми;
- виконання тестових завдань;
- виконання практичних завдань згідно варіанту.

Індивідуальна робота повинна відповідати наступним вимогам:

1. Робота оформлюється на папері формату А4, писати слід з одного боку аркуша, залишаючи поля: зліва – 3 см, справа – 1 см, вгорі та знизу – по 2 см.

2. Сторінки індивідуальної роботи нумеруються в правому верхньому куті, починаючи з титульного аркуша, номер на якому не ставиться.

3. На титульному аркуші слід вказати № варіанту, що відповідає порядковому номеру студента в журналі.

4. На початку роботи повинен міститися зміст з переліком завдань.

5. В кінці роботи має бути наданий перелік використаних джерел.

6. У роботі повинно бути обов'язково сформульоване завдання, а потім відповідь на нього.

Відповіді на теоретичні запитання, а також вирішення практичного завдання вимагає вивчення лекційного матеріалу й додаткової літератури.

2. Зміст індивідуальної роботи (за варіантами)

Варіант 1

Теоретичні питання:

1. Визнання доходів і витрат банку
2. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень
3. Характеристика рахунків, призначених для обліку капіталу банку.

Тести:

1. Надання послуг з приймання, видачі та обміну готівки називається:
 - A. касовим обслуговуванням
 - B. інкасацією
 - C. обслуговуванням клієнтів
 - D. банківським обслуговуванням
2. Перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, внесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів коштів називається
 - A. розрахунковими операціями
 - B. готівковими розрахунками
 - C. безготівковими розрахунками
 - D. господарськими операціями
3. Актив балансу банку містить інформацію про:
 - A. джерела утворення коштів банку
 - B. склад і розміщення коштів банку
 - C. документи і цінності клієнтів банку
 - D. доходи банку

Практична частина:

1. Комерційний банк «Укрсиббанк» отримує за результатами обміну подібний об'єкт основних засобів від банку «ПриватБанк».

Первісна вартість переданого об'єкта – 12750 грн.
 Нарахований знос - 750 грн.
 Справедлива вартість переданого об'єкта - 12000 грн.

Відобразити операції в обліку банку «Приватбанк»
2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:
 1. Списання бланку чекової книжки.
 2. Урахування прийнятої до виконання заяви про відкриття акредитива в банку-емітенті.
 3. Прийнято комунальний платіж від фізичної особи.

Варіант 2

Теоретичні питання:

1. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів за дорученням клієнтів на дату розрахунку

2. Амортизація основних засобів

3. Описати принципові розбіжності між балансом банку та балансом підприємства.

Тести:

1. Грошові кошти, які внесені у банк клієнтами, зберігаються на їх рахунках і використовуються відповідно з укладеною угодою і банківським законодавством називаються

A. кредити

B. депозити

C. строкові депозити

D. готівка

2. Документи встановленої форми з відповідними реквізитами, що посвідчують грошові або інші майнові права, визначають взаємовідносини особи, яка їх розмістила (видала), і власника, та передбачають виконання зобов'язань згідно з умовами їх розміщення, а також можливість передачі прав, що впливають із цих документів, іншим особам - це

A. цінні папери в торговому портфелі

B. цінні папери в портфелі до погашення

C. цінні папери

D. акції

3. Мультивалютність плану рахунків бухгалтерського обліку в банках України передбачає

A. ведення обліку операцій в іноземній валюті на окремих балансових рахунках

B. ведення обліку операцій в іноземній валюті на окремих поза-балансових рахунках

C. ведення обліку операцій в іноземній валюті за тими самими рахунками, що й операції в гривні

D. забезпечення зв'язку між операціями в іноземній і національній валютах за допомогою технічних рахунків

Практична частина:

1. Банк орендує офісне приміщення у третьої сторони. Щомісячна орендна плата — 40000 грн. 1 березня 2020 року банком проведено попередню оплату за 6 місяців.

Відобразити бухгалтерськими проведеннями суму попередньої оплати та щомісячної суми витрат за оренду приміщення.

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:

1. Оприбуткування застави.

2. Одержання чека на інкасо банком чекодавця.

3. Перерахування коштів до банку бенефіціара.

Варіант 3

Теоретичні питання:

1. Державна реєстрація та ліцензування діяльності банків.
2. Бухгалтерський облік наданих кредитів.
3. Правила обліку доходів банку (облік їх нарахування, облік прострочених нарахованих доходів, облік сумнівних нарахованих доходів). За кожним правилом навести потрібну кореспонденцію рахунків.

Тести:

1. Обставина (сукупність обставин), що має певні наслідки для банку називається

- A. подією
- B. рахунком
- C. господарською операцією
- D. інформацією

2. Після того, як усі учасники повністю виконали свої зобов'язання щодо оплати паїв або акцій і попередньо оголошений підписний капітал повністю сплачено банк має право

- A. збільшувати статутний капітал
- B. зменшувати статутний капітал
- C. збільшувати додатковий капітал
- D. збільшувати пайовий капітал

3. До пасивів банку належать

- A. кореспондентський рахунок банку в НБУ
- B. депозити та кредити в інших банках
- C. дебіторська заборгованість банку
- D. цінні папери власного боргу

Практична частина:

1. Визначити суми відсоткових платежів за терміновим депозитом за методами “факт/факт”, “факт/360”, “30/360” у сумі 12550 грн., який розміщений на строк з 20 липня 2019 р. до 10 вересня 2019 р. під відсоткову ставку 15% річних. Скласти бухгалтерські проведення

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:

- віднесення вартості бланків на витрати банку;
- пролонгація позики, наданої суб'єктам господарювання на поточну діяльність;
- сума зобов'язань з кредитування, що обліковується за позабалансовим рахунком, зменшується на суму наданого кредиту овердрафт.

Варіант 4

Теоретичні питання:

1. Бухгалтерський облік простроченої, сумнівної та безнадійної заборгованості за наданими кредитними.

2. Особливості відкриття поточних рахунків.

3. Облік операцій вечірніх кас та кас перерахунку готівки.

Тести:

1. Без згоди Національного банку України банк не має права

A. зменшувати розмір регулятивного капіталу нижче мінімально встановленого рівня

B. збільшувати розмір регулятивного капіталу вище максимально встановленого рівня

C. збільшувати розмір регулятивного капіталу вище мінімально встановленого рівня

D. збільшувати додатковий капітал

2. Зменшення власного капіталу у результаті фінансово-господарської діяльності, крім вилучень частки засновників із капіталу називається

A. прибутком

B. збитком

C. доходом

D. витратами

3. Рахунок, за яким банк обліковує суму відстрочених податкових активів

A. 7900

B. 3520

C. 3521

D. 3621

Практична частина:

1. Установа банку «Ощадбанк» придбала автомобіль за вільно конвертовану валюту. Автомобіль використовується в операційній діяльності банку.

Ціна автомобіля - 22500 дол. США

Офіційний курс валюти 25.06 грн. – на дату передоплати.

Відобразити операції в обліку комерційного банку «Ощадбанк».

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:

- у разі неповернення позичальником коштів за операцією РЕПО кредитор списує вартість цінних паперів, отриманих як застава, з позабалансових рахунків і одночасно визнає їх за відповідними балансовими рахунками з обліку придбаних цінних паперів за справедливою вартістю;

- облік операцій з купівлі банківських металів у фізичних та юридичних осіб на суму купленого банківського металу в гривнях за курсом;

- облік суми гривні, що отримана від клієнта-покупця іноземної валюти та банківських металів.

Варіант 5

Теоретичні питання:

1. Придбання основних засобів і нематеріальних активів.
2. Капітал, фонди та резерви банку.
3. Принципи організації безготівкових розрахунків та форми розрахункових документів для здійснення безготівкових розрахунків у господарському обігу України.

Тести :

1. Грошові кошти, що зберігаються на окремих рахунках у банку, приносять власнику відсотковий дохід, не використовуються для платежів на користь третіх осіб і повинні бути повернуті клієнту у визначений строк - це

- A. строкові депозити
- B. депозити на визначений строк
- C. платіжні депозити
- D. прості депозити

2. Сума коштів, яку можна отримати від продажу цінних паперів на активному ринку - це

- A. ринкова вартість цінних паперів
- B. справедлива вартість цінних паперів
- C. собівартість цінних паперів
- D. первісна вартість цінних паперів

3. Бухгалтерський облік нарахованих доходів або витрат здійснюється не рідше від одного разу

- A. у тиждень
- B. квартал
- C. місяць
- D. рік

Практична частина:

1. Установа банку господарським способом здійснює капітальний ремонт будівлі, використовуваної в операційній діяльності банку.

Витрати на капітальний ремонт становлять:

вартість будівельних матеріалів для ремонту	270000 грн.
нарахування заробітної плати ремонтним робітникам	60000 грн.
нарахування ЄСВ на фонд оплати праці	12000 грн.

Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення.

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:

1. Відображення суми різниці між вартістю проданої іноземної валюти та банківських металів за офіційним курсом і вартістю за курсом продажу у разі позитивної різниці між гривневим еквівалентом проданої іноземної валюти за офіційним курсом гривні та її вартістю за курсом продажу.

2. Списання знецінених цінних паперів за рахунок резерву: на суму номіналу.
3. Одержання чека на інкасо банком чекодавця.

Варіант 6

Теоретичні питання:

1. Характеристика управління банком.
2. Бухгалтерський облік гарантій, авалів, поручительств.
3. Організація обліку кредитних операцій банку.

Тести :

1. Частина ліквідаційної вартості, що гарантується до сплати лізингоодержувачем або пов'язаною з ним стороною - це
 - A. гарантована ліквідаційна вартість для лізингоодержувача
 - B. гарантована ліквідаційна вартість для лізингодавця
 - C. гарантована ліквідаційна вартість для лізингоодержувача та лізингодавця
 - D. частина ліквідаційної вартості
2. Облік, який надає своєчасну та значущу інформацію про фінансовий стан банку та результати його діяльності називається
 - A. бухгалтерським
 - B. фінансовим
 - C. управлінським
 - D. статистичним
3. Формування резерву під нараховані доходи за міжбанківськими операціями відображається проведенням
 - A. Дт 7702 Кт 1790
 - B. Дт 7720 Кт 1790
 - C. Дт 7701 Кт 1780
 - D. Дт 7701 Кт 1790

Практична частина:

1. Установа банку реалізує будівлю за ціною 140 000 грн.
Первинна вартість будівлі 210 000 грн.
Знос 70 000 грн.

Будівля використовується в операційній діяльності банку.

Складіть бухгалтерські проведення.

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:

1. Зарахування коштів на рахунок чеко держателя.
2. Перерахування банком-емітентом плати за виконання акредитива.
3. Погашення у визначений договором строк суми кредиту овердрафт.

Варіант 7

Теоретичні питання:

1. Бухгалтерський облік операцій з повернення вкладу (депозиту).
2. Порядок відкриття поточних рахунків у національній та іноземних валютах установам міжнародних організацій і використання коштів за цими рахунками.
3. Облік нарахування і сплати банком процентів за різними методами, у тому числі капіталізації депозиту.

Тести:

1. Основним рахунком суб'єкта господарської діяльності є
 - A. кореспондентський рахунок
 - B. картковий рахунок
 - C. поточний рахунок
 - D. кредитний рахунок
2. Наданий або отриманий кредит на строк, що не перевищує один рік називається
 - A. короткостроковим
 - B. довгостроковим
 - C. сунівним
 - D. поточним
3. Списання безнадійної заборгованості за нарахованими доходами з балансу за операціями з клієнтами відображається проведенням
 - A. Дт 2490 Кт 2480
 - B. Дт 1790 Кт 1780
 - C. Дт 3599 Кт 3589
 - D. Дт 9600 Кт 9910

Практична частина:

1. Банк «Ощадбанк» розмістив 20 січня 2019 року депозит у сумі 500000 грн. У банку «Надра» Строком на 15 днів під відсоткову ставку 18% річних. Строк повернення депозиту і сплату відсотків – 4 лютого 2019 року.

Необхідно скласти відповідні бухгалтерські проведення.

2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:
 1. Цінні папери, отримані як застава.
 2. Відображення суми купленої банком іноземної валюти одночасно з відображенням суми проданої національної валюти.
3. Визнання витрат звітного періоду від зменшення корисності цінних паперів.

Варіант 8

Теоретичні питання:

1. Порядок переоцінки нематеріальних активів.

2. Характеристика параметрів аналітичного обліку.
3. Облік операцій банку з акціями та іншими цінними паперами з нефіксованим прибутком у торговому портфелі банку.

Тести:

1. Сума, яку можна отримати від продажу активу на активному ринку - це
 - A. ринкова вартість основних засобів
 - B. первісна вартість основних засобів
 - C. справедлива вартість основних засобів
 - D. переоцінена вартість
2. За якою вартістю визнаються нематеріальні активи
 - A. первісною
 - B. ринковою
 - C. справедливою
 - D. переоціненою
3. Рахунок, за яким банк обліковує суму відстрочених податкових активів
 - A. 7900
 - B. 3520
 - C. 3521
 - D. 3621

Практична частина:

1. Визначити суми відсоткових платежів за терміновим депозитом у сумі 7000 грн., який розміщений на строк з 21серпня 2019 року до 15 грудня 2019 року під відсоткову ставку 12% річних. (відсотки розрахувати за методикою: “факт/факт”, “факт/365”, “30/360”). Скласти бухгалтерські проведення.
2. Скласти бухгалтерські проведення за операціями:
 1. Облік списаних за рахунок резервів цінних паперів за позабалансовими рахунками.
 2. Депонування коштів для оплати розрахункових чеків.
 3. Комісійні банку за виконання операції.

Варіант 9

Теоретичні питання:

1. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.
2. Бухгалтерський облік операцій з консорціумного кредитування.
3. Характеристика рахунків ностро і лоро.

Тести:

1. Будь-яка основна діяльність, а також операції, що забезпечують основну діяльність або виникають внаслідок неї називається
 - A. операційною діяльністю
 - B. фінансовою діяльністю

- С. інвестиційною діяльністю
- Д. іншою операційною діяльністю
- 2. Готівка в каси банку приймається за такими документами
 - А. об'ява про внесення готівки, повідомлення
 - В. грошовими чеками затвердженої форми
 - С. прибуткові касові ордери
 - Д. видаткові касові ордери
- 3. Формування резерву під нараховані доходи за міжбанківськими операціями відображається проведенням
 - А. Дт 7702 Кт 1790
 - В. Дт 7720 Кт 1790
 - С. Дт 7701 Кт 1780
 - Д. Дт 7701 Кт 1790

Практична частина

1. Головний банк передає безоплатно підвідомчій установі комп'ютер, що використовуватиметься в операційній діяльності банку. Первісна вартість комп'ютера 15000 грн. Знос 2500 грн. Складіть бухгалтерські проведення.
2. Відобразіть операції на рахунках бухгалтерського обліку.
 1. Видача бланків платіжних карток у підзвіт.
 2. Погашення цінних паперів з настанням строку: на суму раніше сформованого резерву (на суму залишку, що не був використаний під час погашення).
 3. Виявлено нестачу готівки за результатами ревізії.

Варіант 10

Теоретичні питання:

1. Відображення в бухгалтерському обліку вкладних (депозитних) операцій на дату укладення договору банківського вкладу (депозиту) на міжбанківському ринку.
2. Облік гудвілу.
3. Особливості обліку операцій за внесками акціонерів до статутного капіталу банку в іноземній валюті.

Тести:

1. В Україні можуть випускатися такі види цінних паперів
 - А. акції і облігації
 - В. ощадні сертифікати і векселі
 - С. чеки, квитанції, грошові ордери
 - Д. акції
2. Всі приміщення, що належать банку на правах власності або оренди, у яких згідно із законодавством України здійснюються будь-які

банківські операції в межах ліцензії та письмового дозволу на виконання окремих операцій, виданих Національним банком України - це

- A. власний операційний зал фінансової установи
- B. власний операційний зал банку
- C. пункт обміну іноземної валюти банку
- D. будівля

3. У касі банку виявлено нестачу банкнот (грошей) з вини матеріально відповідальних осіб, при цьому здійснюється проведення в разі віднесення суми нестач на винних осіб

- A. Дт 3519 Кт 1001
- B. Дт 3552 Кт 6399
Дт 991 Кт 9617
- C. Дт 1001 Кт 3552
- D. Дт 7399 Кт 1001
Дт 9617 Кт 991

Практична частина:

1. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 2000 грн.

Первинна вартість програмного забезпечення	12500 грн.
Знос	1500 грн.

Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.

Складіть бухгалтерські проведення.

2. Складіть кореспонденцію рахунків.

1. Зараховано інкасовану грошову виручку після перерахування.
2. Оприбуткування договору страхування.
3. Відображення суми купленої банком іноземної валюти одночасно з відображенням суми проданої національної валюти.

Варіант 11

Теоретичні питання:

1. Порядок створення банків.
2. Принципи побудови депозитарного обліку цінних паперів.
3. Облік придбання необоротних активів за іноземну валюту.

Тести:

1. Кредитна операція купівлі банком у клієнта права на стягнення дебіторської заборгованості називається

- A. операцією репо
- B. факторингом
- C. овердрафтом
- D. орендою

2. Ощадний (депозитний) сертифікат, що має окремі купони, на кожному з яких зазначено строк здійснення виплати процентної плати. У

разі настання цього строку банк відриває купон і виплачує власнику сертифіката дохід згідно з визначеним процентом - це

- A. купонний ощадний (депозитний) сертифікат
- B. ощадний (депозитний) сертифікат
- C. процентний ощадний (депозитний) сертифікат
- D. депозит

3. Видано аванс на витрати за відрядженням працівникам банку

- A. Дт 2620 Кт 1002
- B. Дт 3550 Кт 1001
- C. Дт 3551 Кт 1001
- D. Дт 3551 Кт 1002

Практична частина:

1. Банк реалізовує будівлю, що використовувалась в операційній діяльності банку, за ціною 130000 грн, первісна вартість будівлі — 160000 грн, нараховано знос — 30000 грн.

Визначити результат від реалізації і зробити потрібні бухгалтерські записи.

2. Складіть бухгалтерські проведення за операціями:

1. Відображення суми, що сплачується продавцю банківського металу.

2. Відображення суми різниці між вартістю проданої іноземної валюти та банківських металів за офіційним курсом і вартістю за курсом продажу у разі від'ємної різниці між гривневим еквівалентом проданої іноземної валюти за офіційним курсом гривні та її вартістю за курсом продажу.

3. Відображення амортизації дисконту за борговими цінними паперами.

Варіант 12

Теоретичні питання:

- 1. Банківська таємниця та конфіденційність інформації.
- 2. Касові операції банків з клієнтами.

Тести:

1. Не визнаються нематеріальним активом і підлягають відображенню в складі витрат звітного періоду, у якому вони були здійснені, такі витрати

- A. на дослідження, на рекламу.
- B. на підготовку і перепідготовку кадрів;
- C. на створення, реорганізацію та переміщення банку або його частини;

D. на створення внутрішньої ділової репутації банку, вартість видань;

2. Витрати лізингодержувача на поліпшення об'єкта фінансового лізингу (оренди) (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання,

реконструкція тощо), що приводять до збільшення майбутніх економічних вигод, які первісно очікувалися від його використання, відображаються як

А. фінансові інвестиції, що включаються до вартості об'єкта фінансового лізингу (оренди)

В. капітальні інвестиції, що включаються до вартості об'єкта фінансового лізингу (оренди)

С. інвестиції, що включаються до вартості об'єкта фінансового лізингу (оренди)

Д. капітальні інвестиції

3. Розставте в порядку черговості платіжні документи на списання коштів

А. платіжне доручення клієнта банку на перерахування коштів постачальнику борошна;

В. платіжне доручення на перерахування аліментів;

С. платіжне доручення на перерахування комунального податку;

Д. платіжна вимога на відшкодування матеріальної шкоди, завданої обладнанню клієнта банку — підприємства;

Е. платіжна вимога-доручення на сплату електроенергії;

Ф. платіжне доручення на сплату банку процентів за кредит.

Практична частина:

1. Клієнтом банку АТ «Веста» подано заявку банкові на продаж \$ 3300, котрі зараховано на його поточний валютний рахунок як виручка від реалізації продукції. Офіційний курс долара на дату виконання операції 25,05. Курс угоди, що підписаний обслуговуючим банком з банком-кореспондентом, — 25,02. Комісійна винагорода: обслуговуючому банку від АТ — 0,4 %; банку-кореспонденту від обслуговуючого банку — 0,35 % від гривневого еквівалента проданої валюти.

Відобразити через бухгалтерські проведення зміст усіх операцій з продажу валюти для клієнта.

2. Складіть бухгалтерські проведення за операціями:

1. Поповнення ліміту чекової книжки.

2. Стягнення банком-емітентом плати за виконання акредитива.

3. Оприбуткування бланків платіжних карток.

Варіант 13

Теоретичні питання:

1. Вимоги до діяльності банку.

2. Порядок відкриття поточних рахунків в іноземній валюті іноземним представництвам і використання коштів за цими рахунками.

3. Облік операцій фінансового лізингу на балансі лізингодавця — банку.

Тести:

1. Залишок грошей і видаткові касові документи разом із звітною довідкою касир здає завідувачу каси під розписку

- A. в Книзі обліку прийнятих і виданих грошей
- B. в Касовій книзі
- C. в Головній книзі
- D. в журналі - ордері

2. Розрахунковий чек - це

A. розрахунковий документ, що являє собою вимогу одержувача коштів до платника, про сплату певної суми через банк

B. документ, що містить письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) установі банку (банку-емітенту), яка веде його рахунок, сплатити чекоотримувачу зазначену в чеку суму коштів

C. це грошове зобов'язання банку за дорученням свого клієнта здійснити третій особі (постачальнику), безпосередньо або через інший уповноважений банк, платежі за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги за умовами, передбаченими акредитиві

3. Надано короткостроковий кредит іншому банку

- A. Дт 1523 Кт 2600
- B. Дт 1623 Кт 1200
- C. Дт 1523 Кт 1200
- D. Дт 1623 Кт 1200

Практична частина:

1. Банк «Антар» видав аванс касиру обмінного пункту 60000 грн і 3000 дол. США. Звіт касира містить такі дані: куплено 250 дол. США — курс 25,03; 220 євро — курс 29,05. Залишок іноземної валюти та залишок авансу в гривнях здано до каси банку.

Визначити еквівалент у гривнях; за наведеними операціями скласти потрібні бухгалтерські проведення.

2. Складіть бухгалтерські проведення за операціями:

- 1. Одержання банком комісійних.
- 2. Облік недостачі готівки під час перерахування вилученої з касет готівки.

3. Не сплачена позичальником у визначений договором строк заборгованість за нарахованими процентними доходами за кредитом овердрафт наступного робочого дня відображається за відповідними рахунками для обліку прострочених нарахованих доходів.

Варіант 14

Теоретичні питання:

1. Бухгалтерський облік простроченої та сумнівної заборгованості за розміщеними вкладками (депозитами).

2. Порядок виконання банками заходів щодо арешту коштів на рахунках клієнтів.

3. Облік доходів і витрат за операціями лізингу.

Тести:

1. Статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які отримуватимуться або сплачуватимуться у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквіваленті - це

- A. монетарні статті
- B. немонетарні статті
- C. балансові статті
- D. активи

2. Матеріальні активи, які банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) - це

- A. основні засоби
- B. нематеріальні активи
- C. необоротні активи
- D. оборотні активи

3. Списано за рахунок резерву безнадійну до погашення заборгованість за кредитами, наданими суб'єктам господарювання на поточні потреби

- A. Дт 2400 Кт 2096
- B. Дт 2401 Кт 2097
- C. Дт 2600 Кт 2067
- D. Дт 2400 Кт 2097

Практична частина:

1. Депонент — юридична особа вирішила вкласти в «Приватбанк» депозит «Експрес» у сумі 5000 євро строком на 9 місяців під ставку 8,7 % річних. Проценти сплачуються авансом одночасно із внесенням коштів на депозит. Сплачені авансом проценти не рідше від одного разу на місяць протягом строку депозиту амортизуються. Курс євро змінювався щодо національної валюти щокварталу: I квартал — 31,28 грн/1 євро, II квартал — 32,35грн/1 євро, III квартал — 32,57 грн/1 євро.

Відобразити в бухгалтерському обліку всі бухгалтерські проведення щодо внесення валютного депозиту, визнання валютних процентів, повернення депозиту.

2. Складіть бухгалтерські проведення.

1. Зараховано інкасовану грошову виручку після перерахування.
2. Оприбуткування договору страхування.
3. Відображення суми купленої банком іноземної валюти одночасно з відображенням суми проданої національної валюти.

Варіант 15

Теоретичні питання:

1. Повноваження Національного банку України щодо регулювання банківської діяльності та банківського нагляду.

2. Бухгалтерський облік простроченої, сумнівної та безнадійної заборгованості за отриманими кредитами.

3. Облік обмінних операцій банку в іноземній валюті.

Тести:

1. У разі, якщо за попередній рік діяльність банку була неприбутковою, банку дозволяється виплачувати дивіденди чи розподіляти капітал у будь-якій формі у сумі, що не перевищує

A. 40 відсотків від різниці між капіталом банку і рівнем регулятивного капіталу

B. 50 відсотків від різниці між капіталом банку і рівнем регулятивного капіталу

C. 60 відсотків від різниці між капіталом банку і рівнем регулятивного капіталу

D. 30 відсотків від різниці між капіталом банку і рівнем регулятивного капіталу

2. Операційні доходи і витрати, отримані (сплачені) банком за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані банку (залучені банком), суми яких обчислюються пропорційно часу із застосуванням ефективної ставки відсотка називаються

A. процентними доходами (витратами)

B. комісійними доходами (витратами)

C. фінансовими доходами (витратами)

D. операційними доходами (витратами)

3. З поточного рахунка клієнта перераховано банку комісійний дохід за надання кредиту

A. Дт 1200 Кт 6111

B. Дт 2600 Кт 6110

C. Дт 2600 Кт 6111

D. Дт 1200 Кт 6110

Практична частина:

1. 1 липня 2019 р. банк залучив депозит фізичної особи в розмірі 20 тис. грн. строком на 3 місяці за ставкою 15 % річних з виплатою процентів одночасно з поверненням депозиту. Згідно з договором у разі дострокового вилучення депозиту банк сплачує депоненту знижену процентну ставку в розмірі 5 % річних, як за депозитами на вимогу. Депонент вилучив депозит 15 серпня 2019 року.

Відобразити бухгалтерськими проведеннями операції із залучення депозиту, щомісячного нарахування процентних витрат за депозитом, повернення депозиту та процентів за ним із зазначенням потрібних сум.

2. Складіть бухгалтерські проведення за операціями:

1. Списання бланку чекової книжки.
2. Перерахування суми акредитива з рахунку платника у виконуючий банк.
3. Видача бланків платіжних карток у підзвіт.

ЧАСТИНА 3
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ОРГАНІЗАЦІЯ ЙОГО ПРОЦЕСУ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ УКРАЇНИ

Тема 1. Загальні основи і принципи бухгалтерського обліку в банках

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Організація обліку в банках.
 2. Методологічні основи фінансового обліку в банках.
 3. Особливості обліку господарських операцій банку за принципом нарахування.
 4. Становлення та розвиток міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
 5. Зміст програми реформування бухгалтерського обліку в банківських установах України.
 6. Особливості побудови плану рахунків.
 7. Структура класів плану рахунків.
 8. Характеристика параметрів аналітичного обліку.
 9. Ведення параметрів контрагентів банку.
 10. Параметри документів.
 11. Параметри договорів та аналітичних рахунків.
3. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
 1. Принципи бухгалтерського обліку та звітності у банках України.
 2. Види обліку в комерційних банках.
 3. План рахунків і принципи його побудови.
 4. Організація синтетичного та аналітичного обліку у банку.
 5. Міжнародні принципи і стандарти бухгалтерського обліку
 6. Вимоги щодо системи бухгалтерського обліку в установах банку.
 7. Методика організації обліку в банках.
 8. Види обліку в комерційних банках.
 9. Суть фінансового обліку, його основні функції.
 10. Сутність управлінського обліку в установах банку.
 11. Міжнародні принципи обліку у банківській системі.
 12. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку: їх призначення.

4. Виконання тестових завдань:

1. Система обліку — це

- A. сукупність процедур, що мають фіксувати всі операції
- B. сукупність процедур, що мають на меті фіксувати всі операції банку
- C. процес фіксування всіх операцій банку
- D. описування операцій в часовому вираженні

2. Система бухгалтерського обліку має задовольняти такі вимоги

- A. актуальність, надійність, ефективність
- B. актуальність, надійність, контроль
- C. актуальність, надійність, контроль
- D. актуальність, контроль, надійність, ефективність

3. Рахунок — це

- A. систематизовані записи, які відбивають вплив операцій та інших подій на конкретний актив, зобов'язання
- B. систематизовані записи, які відбивають вплив операцій та інших подій на конкретний актив, зобов'язання чи резервний капітал
- C. систематизовані записи, які відбивають вплив операцій та інших подій на конкретний актив, зобов'язання чи акціонерний капітал
- D. записи, які відбивають вплив операцій та інших подій на конкретний актив чи пасив

4. ...зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами та службами правомірних вимог служби бухгалтерського обліку щодо дотримання порядку оформлення та обліку первинних документів.

- A. керівник банку
- B. головний бухгалтер
- C. Бухгалтер
- D. інша особа

5. Види обліку в комерційних банках

- A. управлінський
- B. фінансовий
- C. податковий
- D. всі відповіді вірні

6. План рахунків складається

- A. з 9 класів
- B. з 10 класів
- C. з 9 класів і позабалансового
- D. з 8 класів

7. Позабалансові рахунки відносяться до

- A. 10 класу
- B. 9 класу
- C. 1 класу
- D. до окремого позабалансового класу

8. 8 клас рахунків називається

- A. управлінський облік
- B. доходи
- C. витрати
- D. капітал банку

9. Бухгалтерське рівняння

- A. $A = П$
- B. $A = П = З + К$
- C. $П = З + К$
- D. $A = З + К$

10. Баланс — це

- A. основна форма аналітичного обліку
- B. звіт про стан підприємства
- C. основна форма синтетичного обліку
- D. немає вірної відповіді

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 2. Облік капіталу

Методи контролю: усне опитування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання виконаних завдань

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Облік капіталу банку.
 2. Рахунки для обліку операцій з формування статутного капіталу банку.
 3. Бухгалтерський облік операцій з формування статутного капіталу.
 4. Облік формування додаткового капіталу
3. *Підготуйте доповідь та її презентацію за обраною темою:*
 1. Структура капіталу банку.
 2. Розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку.
 3. Порядок формування статутного капіталу банку.
 4. Система рахунків для обліку капіталу.
 5. Облік операцій з формування статутного капіталу.
4. *Виконання тестових завдань:*
 1. **Капітал банку (власний капітал)**
 - A. спеціально створені фонди і резерви, які призначені для забезпечення фінансової стійкості, комерційної і господарської діяльності, відшкодування можливих збитків і знаходяться у використанні банку протягом усього періоду його функціонування
 - B. резерви, які призначені для забезпечення фінансової стійкості, комерційної і господарської діяльності, відшкодування можливих збитків і знаходяться у використанні банку протягом усього періоду його функціонування
 - C. фонди, які призначені для забезпечення фінансової стійкості, відшкодування можливих збитків і знаходяться у використанні банку протягом усього періоду його функціонування
 - D. спеціально створені фонди і резерви, які призначені для забезпечення фінансової стійкості
 2. **... залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань**
 - A. статутний капітал
 - B. регулятивний капітал
 - C. підписний капітал
 - D. капітал банку

3. Мінімальний розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку не може бути менше

- A. 1 мільйона євро
- B. 100 мільйонів євро
- C. 200 мільйонів грн.
- D. 10 мільйонів доларів

4. Скільки включає розділів 5 Клас рахунків

- A. 1
- B. 3
- C. 0
- D. 2

5. Сплачений та зареєстрований підписний капітал

- A. статутний капітал
- B. регулятивний капітал
- C. підписний капітал
- D. капітал банку

6. Протягом кількох днів у разі відмови в реєстрації банку кошти з накопичувального рахунку повертаються учасникам банку за їх заявою

- A. 1 дня
- B. 10 днів
- C. 3 дні
- D. 5 днів

7. Основний капітал банку включає

- A. сплачений і зареєстрований статутний капітал і розкриті резерви, які створені або збільшені за рахунок нерозподіленого прибутку, надбавок до курсу акцій і додаткових внесків акціонерів у капітал, загальний фонд покриття ризиків, що створюється під невизначений ризик при проведенні банківських операцій, за винятком збитків за поточний рік і нематеріальних активів
- B. сплачений і зареєстрований статутний капітал і розкриті резерви, які створені або зменшені за рахунок нерозподіленого прибутку, надбавок до курсу акцій і додаткових внесків акціонерів у капітал, загальний фонд покриття ризиків, що створюється під невизначений ризик при проведенні банківських операцій, за винятком збитків за поточний рік і нематеріальних активів
- C. сплачений і зареєстрований статутний капітал і розкриті резерви
- D. сплачений і зареєстрований статутний капітал і розкриті резерви, які створені або збільшені за рахунок прибутку і додаткових внесків акціонерів у капітал, загальний фонд покриття ризиків, що

створюється під невизначений ризик при проведенні банківських операцій, за винятком збитків за поточний рік і нематеріальних активів

8. Кошти для формування статутного капіталу новостворюваного банку акумулюються учасниками банку (резидентами) на накопичувальному рахунку, що відкривається в територіальному управлінні НБУ за місцем створення банку

Не пізніше ніж за 15 робочих днів до закінчення тримісячного строку розгляду документів щодо державної реєстрації банку,

A. не пізніше 15 робочих днів до закінчення тримісячного строку розгляду документів щодо державної реєстрації банку

B. не пізніше 30 робочих днів до закінчення тримісячного строку розгляду документів щодо державної реєстрації банку

C. не пізніше 10 робочих днів до закінчення тримісячного строку розгляду документів щодо державної реєстрації банку

D. не пізніше 40 робочих днів до закінчення тримісячного строку розгляду документів щодо державної реєстрації банку

9. Капітал банку включає

A. власний та резервний капітал

B. власний та додатковий капітал

C. основний та додатковий капітал

D. основний та резервний капітал

10. Величина капіталу, на яку отримано письмові зобов'язання акціонерів (пайовиків) банку на внесення коштів за підпискою на акції (паї).

A. статутний капітал

B. регулятивний капітал

C. підписний капітал

D. капітал банку

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 2. Облік касових операцій

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Організація роботи касового апарату банку.
2. Порядок здійснення касових операцій прибутковими касами.
3. Порядок здійснення операцій вечірніми касами.
4. Організація і порядок роботи каси перерахунку.
5. Порядок виконання операцій видатковими касами.
6. Порядок підбиття підсумків робочого дня операційної каси.
7. Підкріплення операційних кас банків.
8. Правила виконання касових операцій.
9. Інкасація грошової виручки.
10. Облік і зберігання цінностей та документів у грошових сховищах.
11. Принципи організації безготівкових розрахунків.

3. *Виконання задач:*

1. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 5200 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 5300 грн., недостача склала 100 грн.).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

2. В бухгалтерії банку, операції з інкасації готівки, було виявлено надлишок (фактична наявність 93700 грн., за супровідними відомостями і оприбутковано попередньо в касу 93400 грн., надлишок склав 300 грн.). Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

3. В бухгалтерії банку операції з інкасації готівки було виявлено недостачу (фактична наявність 58000 грн., за супровідними відомостями і

оприбутковано попередньо в касу 59000 грн., недостача склала 1000 грн.). Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку комерційного банку.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 4. Облік розрахункових операцій

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Вимоги до оформлення розрахункових документів.
 2. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень та вимог-доручень.
 3. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.
 4. Розрахунки акредитивами.
 5. Розрахунки платіжними вимогами в разі здійснення примусового списання коштів.
3. *Виконання задач:*

1. 5 травня 2019 року до відділення банку звернулося ТОВ «Прометей» з проханням про додаткове лімітування книжки на 1400 грн. у зв'язку з наявністю невикористаних бланків у чековій книжці. 14 травня 2019 року ТОВ «Прометей» використано останній чек із лімітованої чекової книжки. На рахунку № 722 залишилась невикористана сума — 500 грош. од. Товариство подало платіжне доручення на закриття рахунку за обліком лімітованої чекової книжки.

Складіть бухгалтерські проведення.

2. Відділення АКБ «Аваль» 4 листопада 2019 року акцептувало платіжне доручення № 13 ТОВ «Прометей» на суму 120000 грн. для розрахунків з відділенням зв'язку № 5 за переказами коштів окремим громадянам. Відділення зв'язку подало 11 листопада 2019 року до АКБ Аваль реєстр акцептованих платіжних доручень, прийнятих для оплати переказів.

1. Заповніть платіжне доручення.

2. Складіть бухгалтерські проведення.

3. Від ТОВ «Збруч» м. Києва 3 квітня 2019 року до відділення «Райффазен Банк Аваль» надійшла заява на виставлення з його рахунку поштового акредитива для розрахунків з ТОВ «Фінанси» м. Кривого Рогу, який обслуговується відділенням «Райффазен Банк Аваль», за сировину на суму 65000 грн.. Термін закриття акредитива у банку постачальника — 20 квітня 2019 року. Умови оплати акредитива проти реєстрахунків з акцептом уповноваженого О. П. Зубенко і транспортних документів, які підтверджують відвантаження сировини. Акредитив не використано, сума акредитива повернена на розрахунковий рахунок ТОВ «Збруч». Акредитив відкрито у банку постачальника.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 5. Облік операцій з кредитування

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Загальні принципи бухгалтерського обліку кредитних операцій.
 2. Облік позичкових операцій і послуг кредитного характеру банку.
 3. Облік операцій за овердрафтом.
 4. Бухгалтерський облік факторингових операцій.
 5. Облік позабалансових кредитних операцій банку.

3. *Виконання задач:*

1. 11 червня 2020 року банк купив у клієнта цінні папери до запитання на суму 200000 грн. з умовою зворотного продажу. Відсоткова ставка – 36 %. Додатково банк виплачує 400 грн. комісії брокеру. Нарахування відсотків відбувається щомісяця; кількість днів у розрахунках визначається за методом “факт/360”. Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення в обліку та визначити процентну плату за проведення зворотного репо.

2. 1 березня 2020 року банк купує у підприємства рахунки-фактури на суму 200000 грн. за ціною 197000 грн. Згідно з угодою 5 березня 2020 року банк сплачує аванс підприємству у розмір 80 % купівельної ціни дебіторської заборгованості. Усі рахунки-фактури виписано на 1 березня 2020 року. З них 140000 грн. мають бути виплачені протягом 10 днів, а інші 60000 грн. протягом – 30 днів. За узгодження з клієнтом датою розрахунків буде 27 березня 2020 року.

Необхідно відобразити факторингові операції з викупу дебіторської заборгованості в бухгалтерському обліку.

3. Банк надає кредит ТОВ «Зірка» 1 вересня 2020 року на суму 15000 грн. з процентною ставкою 30 % річних на строк один місяць. Сума кредиту перераховується на поточний рахунок клієнта в іншому банку. Необхідно зробити відповідні бухгалтерські проведення.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 6. Облік депозитних операцій

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Бухгалтерський облік депозитних операцій банку.
 2. Бухгалтерський облік номіналу депозиту та нарахування відсотків за депозитом.
 3. Облік операцій зі сплати та погашення депозиту.
 4. Характеристика рахунків для обліку депозитних операцій.
3. *Виконання задач:*
 1. Банк «Аваль» 20 вересня 2020 року прийняв від Іванова Ф. П. готівкою на вклад строком 6 місяців 13000 грн. Відсотки нараховуються із розрахунку 24 % річних. Згідно угоди відсотковий дохід виплачується по закінченні строку.
Складіть бухгалтерські проведення: із залучення депозиту, нарахування відсотків, повернення депозиту і виплати відсоткового доходу.
 2. Необхідно вставити пропущені слова та словосполучення:
 - 1) _____ — це грошові кошти, які внесені у банк клієнтами, зберігаються на їх рахунках і використовуються відповідно з укладеною угодою і банківським законодавством.

2) Депозити до запитання — це кошти, що знаходяться на _____ і використовуються власниками для здійснення платежів (розрахунків) на користь третіх осіб через використання готівки або _____.

3) _____ — це операція із залучення коштів на депозитні рахунки.

4) Довірчі операції— це операції, які банк виконує за _____ і в інтересах третьої особи.

5) _____ — це грошові кошти, що зберігаються на окремих рахунках у банку, приносять власнику відсотковий дохід, не використовуються для платежів на користь третіх осіб і повинні бути повернуті клієнту у визначений строк.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. .2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Тема 7. Облік операцій з цінними паперами

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Теоретичні засади класифікації портфеля цінних паперів банку.
 2. Бухгалтерський облік вкладень банку в акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком у портфелі цінних паперів банку на продаж.
 3. Облік вкладень банку в боргові цінні папери на інвестиції.
3. *Виконання задач:*
 1. Банк придбав облігації не власної емісії у свого клієнта на суму 50000 грн. Через 3 місяці їх курсова різниця почала різко падати і банк спішно їх реалізував за 40000 грн.
Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.
 2. Банк випустив векселі за номіналом на 500000 грн. І продав їх з дисконтом за 460000 грн. Через місяць векселі були погашені за номіналом.
Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.
 3. Банк взяв на облік (придбав) вексель за 200000 грн., виплативши векселедавцю 192000 грн. Через місяць вексель був сплачений векселедавцем у сумі 200000 грн.
Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 8. Облік операцій в іноземній валюті

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Операції банків в іноземній валюті та їх класифікація.
2. Характеристика рахунків для запису валютної позиції.
3. Облік інших операцій в іноземній валюті
4. Бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті, що виконуються з доручення клієнтів банку.
5. Порядок обліку міжбанківських обмінних операцій в іноземній валюті.
6. Облік операцій з пластиковими картками та дорожніми чеками.
7. Сутність валютних операцій.

3. *Виконання задач:*

1. Визначте вид і характер наведених бухгалтерських рахунків і відобразіть інформацію у таблиці:

- 1) ощадні сертифікати, емітовані банком;
- 2) господарські матеріали;
- 3) поточні рахунки суб'єктів господарської діяльності;
- 4) короткострокові кредити суб'єктам господарської діяльності за внутрішніми торговельними операціями;
- 5) резервні фонди;
- 6) боргові цінні папери центральних органів державного управління в портфелі банку на продаж;
- 7) валюта та банківські метали, куплені за умовами спот;
- 8) зобов'язання з кредитування, отримані від банків;
- 9) резерви під заборгованість за кредитами, наданими клієнтам;
- 10) розрахункові документи, не сплачені в строк через відсутність коштів у банку;

- 11) банкноти та монети в касі банку;
- 12) довгострокові кредити, надані іншим банкам;
- 13) емісійна різниця.
- 14) контррахунок;
- 15) не сплачені клієнтам доходи;
- 16) цінні папери на зберігання;
- 17) витрати на відрядження;
- 18) відсоткові витрати за коштами до запитання;
- 19) відсоткові доходи за кредитами;
- 20) результат від торговельних операцій.

Вид бухгалтерського рахунку	Активний, або умовно-	Пасивний, або умовно-пасивний	Клас плану
Балансові: постійні; тимчасові Позабалансові			

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 9. Облік операцій з основними засобами

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

1. Класифікація основних засобів та їх вартісна оцінка.
2. Бухгалтерський облік придбання основних засобів.
3. Обмін основних засобів.
4. Порядок та облік переоцінки основних засобів.
5. Бухгалтерський облік вибуття основних засобів.

3. *Виконання задач:*

1. У березні 2019 р. банком було придбано банкомат, договірна вартість якого склала 80 000 грн., в тому числі ПДВ. Крім того, банком понесено витрати з доставки та монтажу цього обладнання у сумі 10 000 грн. Банкомат встановлено та введено в експлуатацію в квітні 2019 р. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

2. В банку використовується прямолінійний метод амортизації основних засобів та нематеріальних активів. Розрахувати загальну суму щомісячних амортизаційних відрахувань та відбити в обліку операцію нарахування амортизації, якщо первісна вартість нематеріальних активів (НМА) банку складає 60 000,00 грн з корисним терміном експлуатації 2 роки та первісна вартість основних засобів (ОЗ) складає 350 000,00 грн з корисним терміном експлуатації 5 років.

3. Банком проданий автомобіль на умовах передоплати непов'язаній особі за ціною реалізації 82 000,00 грн, в тому числі ПДВ. Первісна вартість авто 80 000,00 грн, в т.ч. ПДВ, знос – 20 000,00 грн. Розрахувати фінансовий результат вибуття основного засобу та відобразити ці операції за допомогою бухгалтерських проведення.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 10. Облік операцій з нематеріальними активами

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Класифікація нематеріальних активів та їх вартісна оцінка.
 2. Бухгалтерський облік придбання нематеріальних активів.
 3. Обмін нематеріальних активів.
 4. Порядок та облік переоцінки нематеріальних активів.
3. *Виконання задач:*
 1. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 2000 грн.
Первинна вартість програмного забезпечення 2500 грн.
Знос 500 грн.
Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.
Складіть бухгалтерські проведення.
 2. Установа банку реалізує програмне забезпечення за ціною 1000 грн.
Первісна вартість програмного забезпечення 1500 грн.
Знос 300 грн.
Програмне забезпечення використовується в операційній діяльності банку.
Складіть бухгалтерські проведення.
 3. Необхідно дати правильну відповідь:
 1. У складі нематеріальних активів відображаються придбані банком права користування землею, водою, іншими природними ресурсами, місцем на фондовій біржі, об'єктами інтелектуальної власності на інші подібні майнові права, програмне забезпечення ЕОМ тощо.
 - а) так;
 - б) ні.

2. Характерною особливістю об'єктів нематеріальних активів є досить нетривалий період їх використання.

а) так; б) ні.

3. Аналітичний облік ведеться в книзі пооб'єктного обліку нематеріальних активів стосовно показників: початкової вартості, строку корисного використання, суми щомісячно зараховуваного зношення і залишкової вартості об'єкта.

а) так; б) ні.

4. В вартість придбання нематеріальних активів входить і податок на додану вартість, який згідно з чинним законодавством не відшкодовується банкам, як це здійснюється для торгівлі й виробничих підприємств, з бюджету, а покривається за рахунок власного прибутку.

а) так; б) ні.

5. Нематеріальні активи можуть надходити у вигляді дарунка від фізичних та юридичних осіб. Безоплатне отримання їх враховується за цінами, визначеними експертним шляхом, чи за даними документів приймання-передачі.

а) так; б) ні.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 11. Облік операцій з лізингу

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Характеристика лізингових операцій.
2. Бухгалтерський облік операцій з фінансового лізингу на балансі лізингодавця та лізингоодержувача.
3. Характеристика обліку операцій з оперативного лізингу.
4. Продаж необоротного активу з укладенням угоди про його одержання продавцем у лізинг (оренду).

3. Виконання задач:

1. Банк уклав угоду з фінансового лізингу. За цією угодою придбано автомобіль ринковою вартістю 100000 грн.

Строк лізингу — 5 років.

Процентна ставка, що прирощується — 15 % річних, сплачується в кінці кожного періоду платежу.

Лізингоодержувач — банк.

Договором передбачено придбання автомобіля після закінчення строку лізингу (ціна придбання — 0 грн.).

Визначений строк корисного використання лізингоодержувачем автомобіля — 7 років.

Складіть бухгалтерські проведення за операцією з фінансового лізингу у лізингодавця та лізингоодержувача.

1. Лізингоодержувач уклав договір з оперативного лізингу будинку на три роки.

Вартість будівлі 70000 грн.

Строк корисного використання будівлі 20 років.

Визначена ліквідаційна вартість 7000 грн.

Щорічна лізингова плата 24000 грн.

Вартість будівлі, що зазначена в угоді, 75000 грн.

Лізингодавець застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації.

Умовами договору передбачено, що лізингоодержувач здійснює капітальні вкладення в орендований будинок. Лізингодавець втрати не враховує.

Складіть бухгалтерські проведення:

- з обліку операцій у лізингодавця;
- з обліку операцій у лізингоодержувача;
- з обліку операцій за витратами у лізингоодержувача.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Тема 12. Облік доходів і витрат. Звітність банківських установ

Методи контролю: усне опитування, оцінювання виконаних задач

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 1. Бухгалтерський облік доходів (витрат) банку.
 2. Особливості податкового обліку доходів та витрат банку.
 3. Облік операцій з нарахування та сплати до бюджету податку на додану вартість.
 4. Звітність банківських установ.

3. Виконання задач:

1. Банк «УБРП» надав кредит на закупівлю сировини ПАТ «ПівнГЗК» 20 березня ц. р. з обумовленим в угоді строком погашення 20 травня ц. р. у сумі 135000 грн. під відсоткову ставку 24% річних. В угоді строк сплати відсотків визначений після закінчення строку користування позикою. Банком використовується метод нарахування відсотків «факт/360 днів».

Розрахувати відповідні суми та відобразити операції за допомогою кореспонденції рахунків.

2. Визначити суми відсоткових платежів (за методикою: “факт/факт”, “факт/360”, “30/360”) за терміновим депозитом у сумі 900 грн., який розміщений на строк з 21 серпня 2016 р. до 10 грудня ц. р. під відсоткову ставку 15% річних.

3. Банк “Аваль” надав кредит на закупівлю сировини ПАТ “Якобс” 20 січня цього року з обумовленим в угоді строком погашення 20 квітня цього року у сумі 200000 грн. під відсоткову ставку 24% річних. В угоді строк сплати відсотків визначений після закінчення строку користування позикою.

Відобразити операції в обліку комерційного банку “Аваль” та розрахувати відсотки за наданий кредит за методом “30/360”.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/Zak_basa/Z996/

Допоміжна

1. Варцаба В. І., Машіко К. С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : навч. посіб. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.
2. Труш Ю.Т. Облік у банках. Облік розрахунково-касових операцій банку в національній та іноземній валютах: навч. посіб. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Діловий портал. URL: <http://liga.net/>
3. Сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>

Навчальне видання

Шевченко Любов Ярославівна
Шендригоренко Марина Трохимівна
Гейєр Елеонора Станіславівна
Коверза Вікторія Семенівна
Неізнана Олена Володимирівна
Янковський Валерій Андрійович

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК У БАНКАХ**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 3,2

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.